

6. 8413 – Projet de loi modifiant la loi du 26 juillet 2023 relative à la mise en œuvre du règlement (UE) 2017/821 du Parlement européen et du Conseil du 17 mai 2017 fixant des obligations liées au devoir de diligence à l'égard de la chaîne d'approvisionnement pour les importateurs de l'Union qui importent de l'étain, du tantale et du tungstène, leurs minerais et de l'or provenant de zones de conflit ou à haut risque

Mir kommen elo zum Projet de loi 8413, enger Ofännerung vum Gesetz, dat d'Obligatiounen fir d'Importateure vum Zënn, Tantal, Wolfram a Gold fixéiert, wann déi aus enger Konfliktzon stamen. Ech erënneren hei drun, datt och dëse Riedemodell „avec rapport et sans débat“ ass. An – wéi kënnt et anescht sinn? – nach eng Kéier den Här Graas fir säi Rapport. Här Graas.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, du Commerce extérieur et à la Grande Région

M. Gusty Graas (DP), rapporteur | Merci, Här President. Effektiv, ech mengen, hei geet et elo nach vill méi séier. Dat ass de Projet de loi 8413. Dir erënnert Iech vläicht: Virun engem gudden Joer hate mer hei d'Gesetz gestëmmt „relative à la mise en œuvre du règlement (UE) 2017/821 du Parlement européen“, a sou weider a sou fort, „liées au devoir de diligence à l'égard de la chaîne d'approvisionnement pour les importateurs de l'Union qui importent de l'étain, du tantale et du tungstène, leurs minerais et de l'or provenant de zones de conflit à haut risque“. Dat klängt lo alles nach komplizéiert, mee ech géng awer mengen, datt jiddweree sech nach un déi Diskussiounen kann erënneren, déi sech jorelaang higezunn hunn, wat déi dote Problematik ubelaangt. D'„Liw-werkettegesetz“, ech mengen, dat ass den Term, deen engem nach méi an Erënnung bliwwen ass.

Mee hei ass am Fong geholl just e Redressement ze maachen. Wéi mer d'Gesetz gestëmmt hunn, ass duerno opgefoll, datt am Fong geholl zwou falsch Referenzen dra waren op Amendementen vum Renumeratioun, an dowéinst misste mer, wéi gesot, lo haut nach eng Kéier dee Vott nohuelen, well déi zwee kleng Feeler do opgetaucht sinn. Do gëtt et lo eng aner Numeratioun – dat ass lo ganz wichteg ze ernimmen –: An zwar gëtt am Punkt 1 vum Artikel 8 Paragraf 1 den Term „à l'article 5“ duerch „à l'article 4“ ersat, an am Punkt 2 Artikel 8 Paragraf 1 gëtt den Term „à l'article 9“ remplacéiert duerch den Term „à l'article 7“. Voilä, dat ass also schonn den Inhalt vum Gesetz. Ganz, ganz wichteg, interessant.

D'Gesetz gouf de 16. Juni (veuillez lire: de 16. Juli) déposéiert, den 21. Oktober gouf et presentéiert, an de Rapporteur gouf ernannt. Den Avis vum Conseil d'État, deen och dervu profitéiert huet, fir nach eng Proposition d'ordre légistique ze maachen, war vum 24. September 2024. Déi hu mer natierlech an der Kommissioun och ugeholl.

Voilä, Dat war et schonn. Dann ass dat Gesetz definitiv elo sou, wéi et soll sinn. Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen Iech Merci, Här Graas, fir Äre mëndlechen an Äre schrëftleche Rapport.

Ech ginn dovunner aus, datt d'Regierung hei och keng Kommentaren dozou ze maachen huet? Ech mengen, ech gi richteg dovunner aus.

(Hilarité)

Ok, da géng ech domat consideréieren, datt d'Diskussioun zu dësem Projet de loi ofgeschloss wär, a mir géngen zur Ofstëmmung iwwer de Projet de loi 8413 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8413².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8413 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. Da schléissen ech de Vott heim at of.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, also keng Nee-Stëmm a keng Abstentioun. Domat ass dëse Projet de loi mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par Mme Claire Delcourt), Francine Closener, M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel (par M. Yves Cruchten), Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber hei och d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

7. Interpellation de M. Franz Fayot au sujet de la Grande Région

Da komme mer zum nächste Punkt vum eisem Ordre du jour, enger Interpellatioun vum Här Franz Fayot iwwert d'Groussregioun. De Modell 1 ass festgeluecht. Den Interpellateur huet 30 Minutten, d'CSV 15,5, d'DP 12, d'LSAP 11, d'ADR 7,5, déi gréng, d'Piraten an déi Lénk hu 7 Minutten an d'Regierung huet 30 Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Laurent Zeimet, den Här Gusty Graas, den Här Fred Keup, d'Madamm Sam Tanson an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo den honorablen Här Franz Fayot als Auteur vum der Interpellatioun. Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Franz Fayot (LSAP), interpellateur | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, Här President, Här Minister, 4 Länner, 5 Regiounen, 3 Sproochen, 11,7 Milliounen Awunner, eng Fläche vum iwwer 65.406 Quadratkilometer, 5,3 Milliounen Aarbechtsplazen, e PIB vu 440 Milliarden Euro, eng geostrategiegesch Positioun an Europa – dat ass eis Groussregioun.

Lëtzebuerg ass op eng eenzegaarteg Manéier an dës Regioun ageflecht. Mir sinn e grouse Pol vum

Aarbechtsplazen an der Groussregioun. Geografesch leie mer genoe an der Mëtt. En plus si mer dat eenzeg Land, dat als Ganz Deel vun der Groussregioun ass. Eis politesch Weeër si méi kuerz an eis Wirtschaft an eis Gesellschaft hei am Land profitéieren immens vun dëser Groussregioun. Lëtzebuerg war a bleift e Moteur vun der Groussregioun.

An domat kënnt och eng gewësse Verantwortung: eng Verantwortung, gerecht, nohalteg a solidaresch ze handelen. Déi Verantwortung musse mer eescht huelen an dofir de Lead huelen, fir aktiv d'Kooperatioun an der Groussregioun ze steieren a responsabel Entscheedungen ze huelen an enger ganzer Rei vu Beräicher: vun der Mobilitéit iwwer Infrastrukturprojete bis hin zur Bildung, och d'Méisproochegkeet vum Aarbechtsmaart vun der Zukunft, vun der Santé, awer och wann et ëm de Financement vun der Entwécklung vun der Groussregioun geet.

Déi zentral Fro, déi ech haut stelle wëll am Kader vun der Interpellatioun, ass déi heiten: Wat stellt d'Groussregioun fir eis duer? Ass d'Groussregioun just e Bassin, an deem mer eis Aarbechtskräfte fësche ginn? Oder ass et awer fir de Rescht eng Aart Hinterland, dat mer ëmmer e bëssen als Parent pauvre behandeln? Oder gesi mer d'Groussregioun als e Ganz, wou all d'Biergerinnen an d'Bierger gläichwäerteg zu engem gudden Zesummeliewen, Zesummenhalt an och Zesummegeheieregkeetsgefill bäidroen?

Fir eis als LSAP ass et ganz kloer: Mir sollten eng Politick maachen, déi iwwer eisen Tellerrand eraus kuckt. Mir mussen eis Entwécklung iwwer eis Grenzen eraus denken, well och eise wirtschaftlechen Dynamismus huet Konsequenzen iwwer eis Grenzen eraus. An dofir huet eis Nationalpolitik direkt Implikatiounen op d'Groussregioun an d'Mënschen, déi do liewen.

Här President, a kenger Regioun op der Welt ginn, relativ gesinn, Dag fir Dag esou vill Leit iwwer eng Grenz fir ze schaffen. An der Groussregioun ass Lëtzebuerg, wéi gesot, de Pol vun den Aarbechtsplazen; mir sinn eng richteg Metropol.

(Interruption)

Vun deenen insgesamt ronn 275.000 Frontalieren an der Groussregioun schaffen der 228.000 zu Lëtzebuerg, dovu ronn 123.000 aus Frankräich, 53.000 aus Däitschland an 52.000 aus der Belsch. 228.000 – dat ass natierlech en zolitte Chiffer, déi gréisst grenziwwerschreidend Bewegung vu Grenzgänger an der ganzer EU, och wann d'Zuel vu Frontalieren net méi grad esou rasant an d'Luucht geet, wéi dat nach virun e puer Joer de Fall war.

Eng aner, méi rezent Entwécklung ass, dass et och ëmmer méi Lëtzeburger gëtt, déi déi aner Säit vun der Grenz wunnen an deelweis da selwer zu Frontaliere ginn, natierlech an der Haaptsaach duerch déi deier Wunnengen heizuland bedéngt.

Dat bréngt alles natierlech eng ganz Rei Erausforderungen mat sech a ganz verschidde Beräicher, souwuel bei eis wéi och hannernt de Grenzen: d'Infrastrukturen, d'Mobilitéit, d'Gesondheet, d'Bildung, d'Kannerbetreue, Tourismus a Kultur, Wirtschaft a Kompetitivitéit, d'Sécherheet an d'Policezesummenaarbecht.

Mee eppes, wat ech haut wëll besonnesch ervirsträichen a wat vläicht net ëmmer esou oft diskutéiert gëtt an dësem Kontext, dat sinn d'Ongläichheeten, déi an der Groussregioun bestinn an och ëmmer méi schlecht akzeptéiert ginn. D'Frontalieren, déi hei am Land schaffen, cotiséieren och hei am Land. Dat huet fir eis Virdeeler a bréngt och eng Rei Verflüchtungen mat sech. A fir déi Gemengen, an deenen déi Leit liewen,